

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Csp/256/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119436122
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriel Slobodník
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119436122.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudcom JUDr. Gabrielom Slobodníkom v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava proti žalovanému S. I., J.. XX. XX. XXXX, G. L. S. XXX/XX, XXX XX S., o zaplatenie 398,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 398,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28. 11. 2016 do zaplatenia, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a.

Súd žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 26. 11. 2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 398,- Eur, odplaty 196,- Eur, zmluvnej pokuty 33,- Eur, poplatkov za upomienky 210,- Eur, zmluvného úroku 44,57 % ročne zo súm špecifikovaných v žalobe po zohľadnení čiastkových plnení žalovaným a úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 594,- Eur (istina a odplata) od 28. 11. 2016 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 700,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu vo výške 508,- Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1.208,- Eur do 27. 11. 2016. Žalobca tvrdí, že mu žalovaný doposiaľ zaplatil sumu 302,- Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, stratil výhodu splátok a žalobca ho vyzval na úhradu jeho záväzku. V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu 33,- Eur a za každú zaslanú upomienku 30,- Eur. Zaslaných upomienok bolo 7, t.j. celkovo 210,- Eur.

2. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX. XX. XXXX, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, a výpis z obchodného registra žalobcu.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril.

4. Súd vo veci vyhlásil rozhodnutie postupom podľa § 219 ods. 3 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 297 písm. b) CSP. Vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, pričom iné návrhy na dokazovanie neboli, a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa XX. XX. XXXX uzatvorili strany sporu (žalobca ako veriteľ, žalovaný ako dlžník - spotrebiteľ) zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 700,- Eur oproti záväzku žalovaného vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť odplatu 196,- Eur a úrok vo výške 44,57 % ročne, t.j. 312,- Eur, spolu 1208,-,- Eur do 27. 11. 2016. V zmluve je uvedená RPMN 28 % a priemerná RPMN 23,66 %. Podľa bodu 3 zmluvy, zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur. Spotrebiteľ sa zároveň zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú opomienku čiastku 30,- Eur, a to do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.

6. Žalobca tvrdí, že žalovanému poskytol na základe zmluvy peňažné prostriedky vo výške 700,- Eur, pričom žalovaný uhradil 302,- Eur. Na preukázanie týchto tvrdení nebol predĺžený žiaden dôkaz. Žalovaný však tieto tvrdenia nepoprel, preto ich súd považoval za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP).

7. Žalobca nepredložil ani jednu opomienku, ani doklad o jej zaslaní žalovanému.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva

10. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ v znení účinnom do 22. 12. 2015 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

11. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ v znení účinnom do 22. 12. 2015 za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

12. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

14. Podľa § 566 ods. 2 OZ pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započíta najprv na istinu a potom aj na úroky, ak dlžník neurčí inak.

15. Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na

základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

17. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy veriteľ je pred uzatretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

19. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 22. 12. 2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:
k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

20. Podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 22. 12. 2015 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

21. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 22. 12. 2015 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

22. Podľa čl. 8 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok /ďalej „CSP/ strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

23. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

24. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

25. Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

26. Podľa § 215 ods. 1 CSP sú rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

27. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia (§ 150 CSP) a jednak dôkaznú povinnosť. Proces dokazovania je vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa presúva na procesné strany (§ 185 CSP). Následky spojené s nesplnením povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Z okruhu tvrdených skutočností žalobca vyvodzuje svoj nárok, pričom samotným tvrdením určuje aj predmet dokazovania, ktorého pravdivosť zisťuje súd z označených dôkazov. Súd teda iba usmerňuje konanie v tom smere, že skúma pravdivosť tvrdených skutočností k uplatňovanému nároku, hodnovernosť označených dôkazov k tvrdeným skutočnostiam a na záver vyhodnotí, či sa označenými dôkazmi tvrdené skutočnosti aj preukázali.

28. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané a v konaní nebolo sporné, že strany sporu uzatvorili dňa XX. XX. XXXX zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej „zmluva“) v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z., ktorá je vzhľadom na povahu zmluvných strán zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. OZ. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 700,- Eur, ktorý sa zaviazal

vrátiť čerpané prostriedky (700,- Eur), vrátane odplaty (196,- Eur) a úroku (312,- Eur), t.j. celkom 1208,- Eur do 27. 11. 2016. V zmluve bola uvedená RPMN 28 % a priemerná RPMN 23,66 %. Zmluva neobsahuje žiadne údaje o príjmoch, výdavkoch či rodinnom stave žalovaného.

29. Súd preskúmaním zmluvy zistil, že je v nej uvedená nesprávna hodnota RPMN 28 %, pretože do jej výpočtu bola započítaná iba odplata 196,- Eur (28 % z čerpaných prostriedkov 700,- Eur), hoci mal byť zohľadnený aj úrok vo výške 312,- Eur (44,57 %). K rovnakému záveru vo veci totožného žalobcu o nesprávnej hodnote RPMN pre nezahrnutie úrokov do výpočtu RPMN dospel napr. Krajský súd Banská Bystrica v rozsudku sp. zn. 15Co/76/2017 zo dňa 16. 05. 2018. V dôsledku uvedenia nesprávnej RPMN v zmluve v neprospech spotrebiteľa, sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

30. Žalobca netvrdil ani nepreukázal, že s odbornou starostlivosťou bola posúdená schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver pred uzatvorením zmluvy, a ak sa tak stalo, nie je zrejmé na základe akých dokladov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa - žalovaného, a v takom prípade veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a zároveň sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 citovaného zákona.

31. Z uvedených dôvodov súd považoval úver bezúročný a bez poplatkov, ktorý sa stal v celom rozsahu splatný uplynutím termínu konečnej splatnosti, t.j. dňa 27. 11. 2016. Žalovaný by mal vrátiť iba rozdiel čerpaných a zaplatených prostriedkov spolu so zákonným úrokom z omeškania z dlžnej istiny podľa § 517 ods. 2 OZ vo výške podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

32. Keďže žalovanému bola poskytnutá suma 700,- Eur a uhradil 302,- Eur, čo nerozporoval, jeho dlh na istine predstavuje 398,- Eur. Žalovaný netvrdil ani nepreukázal zánik tohto dlhu, preto súd žalobe vyhovel v časti dlžnej istiny 398,- Eur spolu so zákonným úrokom z omeškania 5 % ročne od 28. 11. 2016 (deň po termíne konečnej splatnosti úveru) do zaplatenia.

33. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol.

34. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru súd žalobu zamietol v časti odplaty, poplatkov za upomienky, zmluvného úroku a úrokov z omeškania z odplaty. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky, podľa čl. 3 zmluvy sa spotrebiteľ zaväzuje uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- Eur do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu. Žalobca žiadne upomienky, ani doklad o ich zaslaní a doručení písomnej výzvy na úhradu žalovanému nepredložil, v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno. Súd má v zmysle § 53 ods. 1, 2 a 5 OZ za to, že táto časť zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda je neplatná. Výška poplatkov za upomienky nebola v zmluve individuálne dojednaná a je jednoznačne v neprospech slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa. Takéto náklady sú neprimerane vysoké, nadbytočné a podľa názoru súdu výslovne účelové - žalobca si svoj nárok môže uplatniť na súde ihneď po splatnosti dlhu bez osobitných spoplatnených upomienok, ktorými sa pohľadávka neúmerne navyšuje.

35. Súd žalobu zamietol aj v časti zmluvnej pokuty 33,- Eur, ktorá nebola so žalovaným individuálne a teda ani platne dojednaná. Zmluva je vopred veriteľom pripravený formulár so zakomponovanou zmluvnou pokutou bez možnosti ovplyvnenia jej výšky, ktorá je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Zmluvná pokuta je totiž dohodnutá ako paušál, vôbec nezohľadňuje sumu, s ktorou je žalovaný v omeškaní (môže ísť napr. len o jedno euro) ani dĺžku omeškania (napr. jeden deň). Takto dojednanú zmluvnú pokutu súd považuje za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

36. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a čl. 4 CSP a contrario, t.j. podľa výsledku sporu. Predmetom konania bolo 837,- Eur s prísl. (istina 398,- Eur + odplata 196,- Eur + upomienky 210,- Eur + zmluvná pokuta 33,- Eur), pričom súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie 398,- Eur s prísl. (47,55 %), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (52,45 %). V spore úspešnejšiemu žalovanému žiadne trov nevznikli, preto mu súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28. 02. 2018).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Banská Bystrica. V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie

odvolania. Odvolanie urobené v listinnej podobe je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov (dvojmo) inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 125 ods. 3 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok v znení neskorších predpisov.